



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm  
Tomvs ...**

**Łęczycki, Mikołaj**

**Antverpiae, 1650**

Dei prouidentia amouens occasiones peccatorum, & non permittens  
sæuire diabolum, & faciens nos frequentibus virtutum actibus vacare,  
plurimùm confert ad vitanda frequentia peccata. C. VII.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

instramus: & ita praeliantes acerrimè, subintramus eos, nostræque plenius potestati subiicimus. Si verò viderimus ea quæ suggeruntur à nobis, eos è contrario non solum non suscipere, verum nec libenter attendere, si deque quæ in Christo est, vigilanter & sobriè se munire, sicut fumus dissipatur in aère, sic ab eorum cordibus pellimur & fugamur. Non omnibus etiam viribus nostris permittimur cum omni homine congruere; quia non omnes possunt nostros impetus sustinere. Nam si concederetur nobis passim contra omnes nostrâ fortitudine depugnare, multos possemus, qui nunc tuo sauentur labore, decipere sed quid agimus? quia iuuantur precibus tuis, & virtute atque potentiâ Crucifixi mununtur.

320. In Vitis Patrum cum quidam frater venisset ad vnum de Patribus, eique dixisset: quia à cogitatione sua affligeretur, dixit ei senex: Tu proiecisti in terra ferramentum magnum, quod est timor Dei, & accepisti in manu tenere arundineam virgam, hoc est, cogitationes malas. Accipe ergo magis tibi ignem, qui est timor Dei. Et quando tibi approximabit cogitatio mala, velus calamus igne timoris Dei comburetur: neque enim praeualet malitia aduersus, qui habent timorem Dei. Timor enim Dei odit malum & viam prauam. Proverb. 8. 13. & expellit peccatum: Eccli. 1. 27. siue quod iam admissum est, inquit S. Bernardus, siue quod tentat intrare. Expellit sanè, illud quidem penitendo, hoc resistendo.

321. Scribit Palladius in Historia Lausiaca solitum Abbatem Apollinem docere quotidie ornari virtutibus, & machinas diaboli in cogitationibus in principio protinus propulsare. Contrito enim capite serpentis totum corpus est mortuum. lubet enim Dominus vt obseruemus caput serpentis: id autem est, ne in principio admittamus malas & turpes cogitationes, non solum vt obscenas animi nostri phantasias deleamus.

322. Porro hæc vehementia resistentiæ, initio tentationum seu cogitationum malarum, repellens eas vel motus prauos nos ad peccata inclinantes, oritur tanquam à radice, à ratione (motâ à Dei gratiâ) proponente viuo quodam modo voluntati fœditatem & grauitatem peccati, ac necessitatem illud vitandi. Ideo S. Thomas disputans, quomodo in prima sanctificatione B. V. Mariæ fuerit eius fomes ligatus, ait, eum non fuisse ligatum per actum rationis suæ, sicut in viris sanctis, quia non statim habuit vsum liberi arbitrij, adhuc in ventre matris existens, hoc enim est speciale privilegium Christi.

323. Sed notandum est hoc loco, istum actum rationis, quo repellitur tentatio vel mala cogitatio, etsi sit actus liber noster, tamen cum in repellendis tentationibus præsertim grauibus nõ procedere à solâ virtute naturali liberi arbitrij, verum principaliter à Deo per auxilia gratiæ suæ, cogitationem illam piam excitantis, vel inspirantis orationem, quâ impretetur repulsio tentationis, & victoria de ea. Et talia auxilia gratiæ ad nouum peccatum euitandum semper

omnibus adfuit, vt solidè probat Bellarminus. Nam vt bene ait S. Innocentius Papa in ep. ad Concilium Carthaginense, (quæ est gr. apud Augustinum.) Quotidiana præstat ille præsentia, quibus nisi freti confixiq, nitamur, nequaquam humanos vincere poterimus errores. Ita enim ait S. Hieronymus: Deus concessit liberum arbitrium, vt suam, per gratiam, singula operâ gratiam non negaret. Quod Origenes Cordubensis solitus citari à Theologis, in materia de gratia, luculentè, expressit in Concilio Palæstino apud Diospolini habito: Mea, inquit, semper hæc est fidelis atque indubitata sententia, Deû, adiutorium suum, non solum in corpore suo quod est Ecclesia, (cui specialia ob credentium fidem, gratia sua dona largitur) verum etiam vniuersis in hoc mundo gentibus, propter longanimitatem sui eternamq, clementiam subministrare quotidie, per tempora, per dies, per momenta, per atomas, & cunctis, & singulis Christi electorum dicta in illis tentationibus peccatorum repellendis locum habent, dum per cogitationes pias eæ vincuntur, & sic peccata vitantur: & veluti cuneus diaboli, cuneo gratiæ Christi excutitur. In quo modo vitandi peccatum & resistendo tentationi, non tantum illa superatur, sed etiam iustus aliquid à Deo meretur, ob piam illam cogitationem, si ob finem aliquem supernaturalem fiat, vel Dei amorem, vel vt obediatur Deo prohibenti illud peccatum, vel ob amorem virtutis illi peccato contrariæ. Et tunc Deus facit cum tentatione prouentum, vt ait Apostolus 1. Cor. 10.

## CAPVT SEPTIMUM.

*Dei prouidentia amouens occasiones peccatorum, & non permittens sentire diabolum, & faciens nos frequentibus virtutum actibus vacare, plurimum consert ad vitanda frequentia peccata.*

**D**ecimotertio. Etsi necessarium sit auxilium Dei speciale, inquit Bellarminus, ad vincendum tentationes, cum eæ vincuntur per internam illustrationem vel motionem supernaturalem, tamen vitari possunt peccata aliis quorūque modis diuinæ prouidentia, dum Deus remouet occasiones peccandi, vel dum non permittit diabolum sentire quantum velle. Et hac ratione, vt bene docet cum aliis Suarius in B. Virgine fuit fomes peccati extinctus partialiter, per actuale & extrinsecam prouidentiam Dei, vel impedientem obiecta quæ possent motus inordinatos ad peccatum allicientes excitare, vel negando suum concursum ad eisdem. Quamuis enim gratia & virtutes inherentes animæ B. Virginis etiam iuuerint, ne vnquam peccaret, tamen per se sola non potuissent efficere, vt existens obiectum & applicatum appetitus, (qui naturaliter operatur, non liberè, & dum habet omnia requisita ad

ad operandum, scilicet obiectum, & concursum Dei, statim operatur) illum non moveret: nisi per actualem motionem à superiori potentia contineretur. Sicut enim vitia non sufficiunt ad tollendam inclinationem ad bonum, ita nec virtutes licet perfectissimæ sint, non possunt tollere naturalem inclinationem appetitus ad sensibilia, interdum rationi repugnantia, & motus inordinatos peccati inductivos excitantia. Cum autem in viâ non possit semper homo Deum clarè non videns, eum semper actualiter amare, nec per rationem superiorem de omnibus agendis semper considerare, nec per se queat omnes occasiones peccati prævenire, ne appetitus exciteretur prius quam ratio vigilet; ideo necessarium est Dei auxilium, quod hominem custodiat, ne obiecta mala se offerant, & ne dæmon infestet.

326. Explicat hoc S. Augustinus de peccato contrario castitati, quod locum habet in omnibus peccatis. Sic lib. 50. hh. h. 33. dicens: *Adulter non fuisti, hoc tibi dicit Dominus Deus tuus: rogebam te mihi: seruabam te mihi: vt adulterium non committeres: suador defuit, & vt suador desset ego feci: locus & tempus defuit, & vt hac desset, ego feci.* Hoc petit S. Ecclesia in Missa & Officio Domini 7. post Pentecost. *Vt noxia cuncta submoueat: & Domini 14. vt humana mortalitas, tua semper auxiliis abstrahatur à noxiis: Hoc petimus dicendo: Ne nos inducas in tentationem: id est, ne tentemur tanquam infirmi & debiles, vt Maldonatus explicat citans pro hac sententiâ, Tertullianum & Cyprianum de Oratione Domini. Augustinum lib. de bono præsen. cap. 6. Chrysostomum hom. 20. in Matth. Hoc Christus docuit Matth. 26. 47. *Orate ne intretis in tentationem.**

327. Hoc spectat clausura ædium religiosarum, qua de re vide Platum lib. 1. cap. 5. & 16. A multis enim peccatis per eam præseruamur. Ideo David ex Barfabæa visa, occasionem tot peccatorum accepit. Vasquez verò tomo 2. in 1. 2. disp. 189. numer. 74. tria genera mediocum ponit, per quæ Deus facit, vt vitemus peccata: nempe defectum externa occasione & obiecti allucientis ad peccatum: defectum suasionis aut denig. bonum motum & affectum quem Deus in nobis sine nobis operatur, hoc est, primum motum non deliberatum amoris aut timoris.

328. Decimoquarid, per frequentationem actionum bonarum quasi semper continuatarum, per quas dum se offert interna vel externa species aut obiectum peccati, impeditur ingressus peccati & consensus in illud. Tantum abstinemus à malis, inquit S. Bernardus tractat. de vita solitar. col. 28. in quantum ad bona studemus. Nam vt ait S. Thomas: *Per quodlibet bonum (scilicet, bonam actionem) potest homo impediri à peccato.* Ideo meritò S. Petrus hoc medium suis ad non peccandum proponit: *Sancilancij Opusc. Tom. 2.*

agite, vt per bona opera vestra certam vestram vocationem atque electionem faciatis. Hoc enim facientes, non peccabitis aliquando: id est nunquam, seu vt est in græco *μη̄ ἁλίσσειτε*, non labemini, seu, non impingetis: nepothniecie sic. Ideo qui Dei beneficio raro peccant, in perpetuâ multiplicatione bonorum operum se occupant, Christumque imitantur, qui de se ait: *Ego qua placita sunt ei, facio semper.* Ioan. 8. 29.

Potro sanctæ actiones duobus modis peccatorum frequentiam impediunt. *Primo*, per modum meriti, quia impetrant à Deo gratiæ auxilia ad euitanda peccata. *Secundo*, possitiuè, impediendo ne animam intrent. Hinc S. Thomas ait: *Oratio & ieiunium præseruant à quibusdam peccatis, non solum per modum meriti, quod etiam elemosyna facit, sed per modum contraria affuetudinis.* Sicut enim lux fugat tenebras; calor, frigus; sic actio bona vigens in anima, & quasi locum in eâ occupans, præcludit aditum actioni malæ peccati. Vnde vt supra vidimus, dixit S. Thomas: *Per quodlibet bonum potest homo impediri à peccato.* 2. 2. q. 105. a. 2. ad 2.

Occupanda est ergo mens semper bono aliquo opere, ita per illud præcludetur aditus peccato. Quod si occupatis sese tentatio ingeret ad peccatum pelliciens, oratione accersendum est Dei auxilium, vt supra dictum: Deus præsto aderit, vt resistamus peccato. *Non potes dicere*, inquit S. Chrysostomus, *non possum, neque accusare Conditorem. Si enim impotentes nos fecit, & deinde imperat, culpa eius est, quomodo ergo, inquis multi non possunt: quomodo ergo multi nolunt? Si enim voluerint, omnes poterunt; habemus quippe cooperatorem & adiutorem Deum; tantum velimus, tantum opere accedamus ad rem ipsam.* Deus enim, inquit S. Hieronymus, *ita concessit liberum arbitrium, vt suam per singula opera gratiam non negaret. Quocirca iuste inquit præcepto, ait S. Leo, qui præcurrit auxilio.*

CAPVT OCTAVVM.

*Excellentia virtutum, & viuax cognitio fœditatis peccati, impedit frequentem in peccata lapsum.*

**D**ecimoquintid, frequentem in peccata lapsum impedit excellentia virtutum insularum & acquisitarum, per multos actus, præsertim heroicis congregatarum.

Pulchrè hoc explicat S. Bern. *Cum tres sint hominis stratores (hoc est, qui illum solent prostertere, inducens ad aliquod peccatum) diabolus, liuore malitiæ; mundus verò, vanitatis; homo semetipsum pondere sua corruptionis: (hoc est, volubilitate liberi arbitrij, etiam sine tentatore, dæmone,*